

MOTIVAREA SOLUȚIONĂRII CONTESTAȚIILOR LA BAREM

Au fost depuse contestații cu privire la următoarele întrebări:

- întrebarea nr. 2 G1, 9 G2, 1 G3, 3 G4 (7 contestații)
- întrebarea nr. 5 G1, 12 G2, 13 G3, 8 G4 (5 contestații)
- întrebarea nr. 9 G1, 10 G2, 9 G3, 10 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 11 G1, 4 G2, 10 G3, 4 G4 (10 contestații)
- întrebarea nr. 12 G1, 13 G2, 3 G3, 2 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 19 G1, 23 G2, 18 G3, 23 G4 (3 contestații)
- întrebarea nr. 22 G1, 18 G2, 22 G3, 25 G4 (5 contestații)
- întrebarea nr. 26 G1, 25 G2, 17 G3, 21 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 35 G1, 29 G2, 30 G3, 34 G4 (21 contestații)
- întrebarea nr. 36 G1, 32 G2, 36 G3, 29 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 39 G1, 40 G2, 42 G3, 46 G4 (2 contestații)
- întrebarea nr. 36 G1, 32 G2, 36 G3, 29 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 39 G1, 40 G2, 42 G3, 46 G4 (2 contestații)
- întrebarea nr. 40 G1, 43 G2, 47 G3, 48 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 42 G1, 49 G2, 43 G3, 41 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 48 G1, 45 G2, 39 G3, 47 G4 (5 contestații)
- întrebarea nr. 54 G1, 56 G2, 51 G3, 62 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 63 G1, 58 G2, 62 G3, 60 G4 (1 contestație)
- întrebarea nr. 71 G1, 78 G2, 74 G3, 84 G4 (3 contestații)
- întrebarea nr. 72 G1, 69 G2, 80 G3, 71 G4 (3 contestații)
- întrebarea nr. 78 G1, 73 G2, 71 G3, 81 G4 (3 contestații)
- întrebarea nr. 83 G1, 72 G2, 73 G3, 83 G4 (15 contestații)
- întrebarea nr. 87 G1, 86 G2, 92 G3, 97 G4 (2 contestații)
- întrebarea nr. 88 G1, 89 G2, 89 G3, 92 G4 (6 contestații)
- întrebarea nr. 93 G1, 88 G2, 90 G3, 89 G4 (2 contestații)
- întrebarea nr. 98 G1, 93 G2, 88 G3, 88 G4 (1 contestație)

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 2 G1, 9 G2, 1 G3, 3 G4**

Întrebarea se încadrează în tematica aferentă materiei *Drept civil. Persoanele*. Chestiunea se referă la suspendarea prescripției extinctive, care este indicată în lista temelor obligatorii. În bibliografie au fost indicate drept referințe obligatorii lucrările din doctrină, în care se regăsesc toate trimiterile și explicațiile privind legislația relevantă.

Astfel, la chestiunea vizată de întrebarea contestată se face referire expres în lucrarea: Carmen Tamara Ungureanu, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Ediția a 2-a, Editura Hamangiu, București, ediția 2013 (p. 282) și ediția 2016 (p. 286).

Astfel, în lucrarea menționată se arată că art. 49 din Legea nr. 192/2006 prevede că termenul de prescripție a dreptului la acțiune pentru dreptul litigios supus medierii se suspendă începând cu data semnării contractului de mediere, până la închiderea procedurii de mediere. Legea indicată având caracterul unei legi speciale față de Codul civil, se aplică cu prioritate,

ceea ce înseamnă că suspendarea prescripției operează în acest caz fără a se ține cont de condiția ca aceasta să fi avut loc în ultimele 6 luni.

Prin urmare, contestația va fi respinsă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 5 G1, 12 G2, 13 G3, 8 G4**

Contestația urmează a fi admisă, deoarece valoarea de adevăr a variantei a), indicată în barem ca fiind adevărată, nu se verifică în toate situațiile, existând situații în care vânzătorul este liberat de obligația de predare a bunului (de exemplu, în cazul în care l-a pus în întârziere pe creditorul acestei obligații, adică pe cumpărător, potrivit art. 1274 alin. 2 C. civ.).

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 9 G1, 10 G2, 9 G3, 10 G4**

Condiția existenței obiectului este o condiție primordială pentru valabilitatea actului juridic, pentru că în măsura în care nu există obiectul, nu se mai pune problema celorlalte condiții. Deși nu mai este indicată expres de lege, ea rezultă implicit din cerința ca obiectul să fie determinat (în acest sens, a se vedea Luiza Cristina Gavrilăscu, *Drept civil. Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 129).

Prin urmare, contestația va fi respinsă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 11 G1, 4 G2, 10 G3, 4 G4**

Contestația urmează a fi admisă, față de dispozițiile art. 1343 C. civ., chestiunea restituirii plății anticipate în cazul în care aceasta a fost făcută din eroare fiind controversată.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 12 G1, 13 G2, 3 G3, 2 G4**

Se susține în contestația formulată la această întrebare că ar fi corectă și varianta de la litera c), pe lângă varianta de la litera a). Nu se poate susține însă că această varianta c) ar fi corectă, în condițiile în care s-ar înțelege că dacă cererea de chemare în judecată este nulă pentru lipsă de formă nu se produce efectul ininteruptiv de prescripție, în condițiile în care art. 2539 alin. (1) C. civ. prevede expres că prescripția este întreruptă chiar dacă cererea (...) este nulă pentru lipsă de formă. Or, varianta c) neagă această posibilitate, deci nu poate fi socotită drept corectă. (în acest sens, Carmen Tamara Ungureanu, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Ediția a 2-a, Editura Hamangiu, București 2016, p. 290).

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 19 G1, 23 G2, 18 G3, 23 G4**

Contestația urmează a fi admisă, având în vedere că varianta c), indicată ca fiind corectă în barem, este incompletă; or, pentru a avea valoare deplină de adevăr, este necesară precizarea unor condiții suplimentare.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 22 G1, 18 G2, 22 G3, 25 G4**

Contestația urmează a fi respinsă, varianta a) exprimând regula referitoare la răspunderea civilă delictuală. Întrebarea viza condiționarea răspunderii de vârsta autorului faptului juridic ilicit; or, raportat la întrebare, singura variantă corectă este a), așa cum se precizează în barem.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 26 G1, 25 G2, 17 G3, 21 G4**

Răspunsul de la lit. c) nu poate fi apreciat ca fiind corect pentru următoarele argumente:

- din formularea întrebării se înțelegea cât se poate de clar că se cer condițiile de fond (condițiile ce țin de dreptul material) pentru promovarea acțiunii în restituirea îmbogățirii fără justă cauză; nu s-a cerut să se indice condițiile cerute în general pentru promovarea unei acțiuni civile în justiție, condiții ce țin de dreptul procesual civil;

- aducând în discuție pretinsa condiție a capacității părților de a încheia actul juridic, răspunsul se îndepărtează în mod clar de materia îmbogățirii fără justă cauză (pentru că un asemenea izvor de obligații exclude existența vreunui act juridic). A se vedea că în cazul gestiunii intereselor altei persoane se vorbește de o condiție privind capacitatea de exercițiu a gerantului, însă, acolo este explicabil din perspectiva faptului că gerantul în îndeplinirea gestiunii ajunge să încheie acte juridice cu asumarea de obligații, precum și luând în considerare răspunderea fixată de lege în sarcina gerantului.

Prin urmare, contestația este nefondată.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 35 G1, 29 G2, 30 G3, 34 G4**

Față de eroarea de redactare a variantei a) (indicată în barem ca fiind corectă), constând în folosirea termenului „reprezentantului” în loc de „reprezentatului”, contestația urmează a fi admisă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 36 G1, 32 G2, 36 G3, 29 G4**

Tematica pentru licență cuprinde în mod expres Contractul de vânzare și prin indicarea articolelor 1.650-1.762 Cod civil, articole care înglobează inclusiv instituția Dreptului de preempțiune reglementată de art. 1.730-1.740 Cod civil. Această teorie generală a exercitării dreptului de preempțiune legal și convențional este derogată din anul 2014 de Legea nr. 17 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, lege care instituie o procedură de exercitare a preempțiunii derogatorie de la dispozițiile Codului civil. Prin urmare, studierea doar a dispozițiilor Codului civil în materie reprezintă o cunoaștere incompletă a reglementării instituției dreptului de preempțiune. Nu în ultimul rând, mențiunea tematicii în sensul că „în cazul tuturor contractelor va fi avută în vedere și legislația relevantă incidentă” trebuie coroborată de orice candidat la examenul de licență cu cerințele cursului și examenului de la materia Drept civil. Contracte.

Prin urmare, contestația urmează a fi respinsă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 39 G1, 40 G2, 42 G3, 46 G4**

Față de dispozițiile art. 54 C. proc. civ., varianta c) este corectă, așa cum se indică în barem. Textul de lege prevede în mod expres că dispozițiile legale referitoare la incompatibilitatea judecătorilor se aplică, în mod corespunzător, și procurorilor, magistraților asistenți, asistenților judiciari și grefierilor. Prin urmare, incompatibilitatea constituie un incident care vizează constituirea instanței, nu doar compunerea acesteia. Contestația este, așadar, neîntemeiată.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 40 G1, 43 G2, 47 G3, 48 G4**

Potrivit art. 449 alin. (1) teza finală C. proc. civ., cauțiunea este facultativă în cazul executorii provizorii judecătorești. Prin urmare, varianta b), care prevede că plata cauțiunii este obligatorie („numai după plata unei cauțiuni”) este greșită, așa cum se arată în barem. Contestația este, așadar, nefondată.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 42 G1, 49 G2, 43 G3, 41 G4**

Varianta c) este greșită deoarece există situații în care o persoană poate dobândi capacitate de exercițiu deplină înainte de împlinirea vârstei de 18 ani (art. 39-40 C. civ.). Prin urmare, corectă este doar varianta b), așa cum corect s-a reținut în barem. Contestația urmează a fi respinsă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 48 G1, 45 G2, 39 G3, 47 G4**

Majoritatea contestațiilor formulate fac o confuzie în legătură cu momentul până la care poate fi modificată cererea de chemare în judecată: acesta este primul termen la care reclamantul este legal citat (potrivit art. 204 alin. 1 C. proc. civ.) și nu primul termen la care părțile sunt legal citate (așa cum prevede varianta a), care, prin urmare, este greșită).

De asemenea, majoritatea contestațiilor nu iau în considerare regula conform căreia după momentul închiderii dezbaterilor nu mai pot fi formulate alte cereri.

Cu toate acestea, contestația urmează a fi admisă, având în vedere că varianta b), indicată în barem ca fiind corectă, ar putea fi interpretată și în sensul în care ar fi necesar acordul tuturor părților inclusiv pentru intervalul cuprins între momentul introducerii cererii de chemare în judecată și primul termen la care reclamantul este legal citat; or, în acest interval, potrivit art. 204 alin. 1 C. proc. civ., reclamantul își poate modifica cererea fără a fi necesar acordul celorlalte părți.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 54 G1, 56 G2, 51 G3, 62 G4**

Contestația urmează a fi respinsă pentru următoarele motive: Nu se poate echivala noțiunea de „reglementare” cu cea de „definire”. Pluralitatea ocazională de făptuitori (participația penală) este o instituție reglementată, dar nu definită (per se) în Partea generală a Codului penal. Legiuitorul indică doar indirect ce semnifică participația penală, reglementând formele de participație (participanții), precum și semnificația unei forme de clasificare particulare a conceptului (participația improprie) – unde, de altfel, dincolo de denumirea marginală a art. 52 C. pen., sunt prevăzute tot formele particulare de manifestare ale participației (impropriei), fără a fi definit propriu-zis conceptul în sine. Doctrina este cea care definește noțiunea în sine, astfel încât varianta c) este incorectă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 63 G1, 58 G2, 62 G3, 60 G4**

Plângerea penală (plângerea simplă) și plângerea prealabilă sunt două instituții diferite (două modalități distincte de sesizare a organelor judiciare cu privire la comiterea unei infracțiuni). Textul legal indicat în cuprinsul contestației (art. 289 alin. 7 C. proc. pen.) nu este aplicabil în materia plângerii prealabile, fiind o dispoziție incidentă doar în materia plângerii penale simple, iar art. 295 alin. 3 C. proc. pen. (dispoziție incidentă în materia plângerii prealabile)

face trimitere la art. 289 C. proc. pen. sub aspectul altor alineate decât alin. 7 (acesta este, în mod special, eludat de norma de referire).

Contestația este, așadar, neîntemeiată.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 71 G1, 78 G2, 74 G3, 84 G4**

Varianta de răspuns de la lit. b) nu este corectă, întrucât norma de incriminare (art. 285 alin. 2 C. pen.) prevede ca fapta este mai gravă „când evadarea este săvârșită prin folosire de (...) arme”. Rezultă din dispoziția precitată că esențial pentru existența formei agravate este împrejurarea *folosirii* armei pe care făptuitorul o are asupra sa. Sintagma „*persoana înarmată*” (ca noțiune generică) se referă la o persoană care are asupra sa o armă, indiferent dacă o folosește pe aceasta sau nu. De aceea, nu se poate susține că infracțiunea de evadare s-ar agrava (și) atunci când ar fi comisă de către o persoană care, deși este înarmată, nu a folosit (totuși) arma pentru a evada.

Prin urmare, contestația urmează a fi respinsă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 72 G1, 69 G2, 80 G3, 71 G4**

Varianta de răspuns de la lit. b) nu este corectă, întrucât norma de incriminare (art. 375 teza a III-a C. pen.) prevede ca reprezintă infracțiune de ultraj contra bunelor moravuri „fapta persoanei care, în public, (...) săvârșește (...) acte sexuale **explicite** (...)”. Circumstanțierea legiuitorului, în sensul că actele sexuale desfășurate în public trebuie să fie *explicite*, este esențială, are valoare constitutivă, cu rol de a exclude din conținutul juridic al infracțiunii actele sexuale ne-explicite desfășurate în public. Prin urmare, varianta de la lit. b) a grilei contestate, indicând generic „săvârșirea, în public, de acte sexuale”, este incompletă și - implicite - incorectă.

Prin urmare, contestația urmează a fi respinsă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 78 G1, 73 G2, 71 G3, 81 G4**

Varianta de răspuns de la lit. a) este corectă, întrucât din enunțul întrebării nu reiese limitarea sferei acesteia doar la art. 196 alin. 1 C. pen. (se face referire în general, la întregul conținut constitutiv al vătămării corporale din culpa). Atât doctrina cât și practica judiciară rețin că persoana juridică poate fi subiect activ al infracțiunii de vătămare corporală din culpă (spre exemplu, situația unor unități sanitare unde, ca urmare a faptului că nu a primit o îngrijire corespunzătoare, persoana vătămată a suferit atingeri ale integrității sale corporale). De altfel, chiar dacă raportarea s-ar realiza numai la dispoziția prevăzută în art. 196 alin. 1 C. pen., este de reținut că aceasta cuprinde mai multe ipoteze alternative, or, una dintre acestea este aceea că subiectul activ comite fapta în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune, ceea ce este perfect compatibil (și) cu situația persoanei juridice. Prin urmare, chiar dacă există anumite variante (alternative) ale infracțiunii de vătămare corporală din culpă, care nu ar putea fi comise nemijlocit de către o persoană juridică, totuși, există și variante alternative care permit subiectului activ să fie o persoană juridică. În plus, trebuie menționat că subiectul activ al infracțiunii nu se limitează la autor (persoana care comite nemijlocit fapta), ci include și alte persoane care pot participa la comiterea faptei (instigatori, complici) – or, persoana juridică poate fi, sub acest aspect, subiect activ al oricărei infracțiuni, așadar și al acesteia. Față de aceste motive, contestația va fi respinsă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 83 G1, 72 G2, 73 G3, 83 G4**

În cazul infracțiunii de nerespectare a măsurilor privind încredințarea minorului, subiectul activ este calificat prin calitatea de *părinte* sau, după caz, de *persoana căreia minorul i-a fost încredințat spre creștere și educare* (dincolo de lege, a se vedea, de pildă, în doctrină: G. Antoniu, T. Toader (coord.), *Explicațiile noului Cod penal, Vol. V. Articolele 367-446*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 87).

Potrivit teoriei generale a infracțiunii, conținutul constitutiv al infracțiunii poate lua forma conținutului *tip (de baza)*, sau a conținutului derivat de la aceasta (după caz: *derivat prin agravare – conținut agravat / calificat* – sau derivat prin atenuare – *conținut atenuat*). Prin urmare, chiar dacă în numeroase lucrări din doctrina de specialitate în materie de Drept penal, Partea specială, se utilizează conceptul de, aceasta nu semnifică, pe fond, o formă de manifestare a conținutului juridic al unei infracțiuni cu existența de sine-stătătoare, ci doar o variantă alternativă (după caz, a formei tip / de baza, sau a unei forme derivate: *agravate / calificate sau atenuate*).

Sintagma *formă asimilată* este întrebuințată pentru rațiuni de sistematizare a materiei, pentru a indica, de exemplu, o formă de baza a infracțiunii care este reglementată într-un alt alineat, sau la un alt punct, ori o altă literă decât acela / aceea la care este prevăzută și forma de baza inițial reglementată, dar prin aceasta nu se modifică natura juridică a variantei constitutive în discuție, în sensul că aceasta nu ar mai reprezenta o formă tip / de baza a infracțiunii respective.

Prin urmare, sub aspect constitutiv, art. 379 alin. 2 C. pen. reprezintă tot o formă de baza a infracțiunii de *nerespectare a măsurilor privind încredințarea minorului* (denumită și *formă asimilată / alternativă / echivalentă* celei din alin. 1) la fel precum reprezintă și alin. 1 (există, sub aspect constitutiv, două forme de baza, alternative, ale incriminării în discuție).

Așadar, varianta indicată la lit. b) a grilei contestate este corectă, drept pentru care contestația urmează a fi respinsă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 87 G1, 86 G2, 92 G3, 97 G4**

Contestația va fi respinsă pentru următoarele motive: enunțul cuprins în varianta c) a întrebării (restituirea cauzei la procuror de către un judecător de cameră preliminară care a exclus probele administrate în faza de cameră preliminară) conține prin însăși formulare un non sens, o ipoteză greșită – aceea că ar putea constitui motiv de restituire a cauzei la procuror excluderea unor probe administrate nu în faza de urmărire penală, ci în faza de cameră preliminară – caz neprevăzut de art.346 C. proc. pen.). Prin urmare, pentru putea aprecia dacă se reia sau nu urmărirea penală, s-ar impune a fi în prezența (validă) a unuia dintre cazurile de restituire. Or, excluderea probelor eventual administrate în faza de cameră preliminară nu constituie ipoteză de restituire a cauzei la procuror pentru a se putea aprecia dacă, urmare a restituirii, se impune obligatoriu a se relua sau nu urmărirea penală. În consecință, indiferent de conținutul enunțului întrebării, varianta c) nu poate fi decât greșită.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 88 G1, 89 G2, 89 G3, 92 G4**

Enunțul variantei c) conține o greșeală de redactare care pune în discuție valoarea de adevăr a acestei variante, constând în loc de a fi consemnat *decăderea din exercițiul aceluși drept* a fost consemnat *decăderea din exercițiul aceluși termen*. Prin urmare, contestația va fi admisă.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 93 G1, 88 G2, 90 G3, 89 G4**

Soluția propusă prin barem este cea corectă și rezultă din obiectul și limitele analizei pe care judecătorul de cameră preliminară o întreprinde în procedura plângerii împotriva unei soluții de netrimitere în judecată atunci când soluția fusese dată în cursul urmăririi penale *in personam* (față de suspect), cu referire la soluțiile pe care le poate da acest judecător conform art. 341 alin. (6) C. proc. pen.

Referirea - în motivarea contestațiilor - la prevederile art.341 alin. (7) C. proc. pen. este greșită, în condițiile în care acest alineat face vorbire despre procedura de urmat în cazul atacării unei soluții de netrimitere în judecată dispusă față de *inculpat*, iar enunțul întrebării din grila contestată fixează, ca și ipoteză, o soluție de netrimitere în judecată dispusă față de *suspect*.

Prin urmare, contestația este nefondată.

➤ **Cu referire la întrebarea nr. 98 G1, 93 G2, 88 G3, 88 G4**

Răspunsul corect este cel stabilit potrivit baremului (varianta c), raportat la dispozițiile art. 374 alin. (4) C. proc. pen. Varianta de la litera b) - considerată a fi corectă de către contestatoare - este, în realitate, greșită prin prisma conținutului aceluiași art.374 alin. (4) C. proc. pen. Referirea pe care o face contestatoarea la prevederile art. 480 C. proc. pen. este greșită, procedura *acordului de recunoaștere a vinovăției* fiind diferită (ca reglementare, ca și condiții) de *procedura în caz de recunoaștere a învinuirii*, condiția instituită de art.480 alin. (1) C. proc. pen. nefiind aplicabilă procedurii prevăzute de art.374 alin. (4) C. proc. pen.

Prin urmare, contestația este neîntemeiată.

Secretar Comisie de licență

Lect. univ. dr. Nicolae-Horia Țiț

